

Osa "maailman parhaasta" yleisöstä sai kuulla kunniansa

■ Kilpailun johtaja Simo R. Lampinen joutui uhkaamaan erikoiskokeen keskeyttämisellä.

Pikataipaaleiden varteen ahtautui tänäkin vuonna valtavasti "maailman parasta" ralliyleisöä. Osa siitä aiheutti harmaita hiuksia kilpailijoille vaarantamalla oman turvallisuutensa.

SAMI KERO

JYVÄSKYLÄ
Erkki Kinnunen, STT

Maailman parhaaksi mainostettu ralliyleisö ei käyttäytynyt maineensa veroisesti Jyväskylän MM-rallissa. Pieni mutta kiusallisen näkyvä osa yleisöstä aiheutti kilpailun aikana vaaratilanteita ryntäämällä tielle heti kilpa-auton porhallutua ohi.

Muutamissa tapauksissa vakava onnettomuus oli hiuskarvan varassa, kun nopeampi auto tulin ylitiöpäisen katsojan kohdalla arvaamattoman pian edellisen auton jälkeen.

Läheltä piti -tilanteita koki muun muassa Francois Delecour, joka joutui lauantaia ajamaan useita erikoiskokeita paljon hitaamman kanssakilpailijan pölyvanassa.

FIA:n tarkkailija puuttui asiaan

Delecour kritisoi yleisöä jo lauantaia rajuihin sanoihin, mutta vipinää järjestäjien toi vasta FIA:n turvallisuustarkkailijan puuttuminen tilanteeseen sunnuntaina.

Helikopterista yleisön toimilauja seurannut tarkkailija soitti tiu-

Jyväskylän MM-ralli 2001

24. - 26.8.

RISTO AALTO

Sokaisevan pölyvanan jätti taakseen muun muassa Colin McRae.

kan puhelun MM-rallin kilpailunjohtajalle Simo R. Lampiselle. Harvinaisen kiihtyneen oloinen Lampinen joutui uhkaamaan Radio Keski-Suomen suorassa radiolähetyksessä, että erikoiskoe 19 (Moksi-Leustu) keskeytetään, ellei yleisö pysy katselupaikoillaan.

Katsojat saivat kuulla radiosta kunniansa myös espanjaksi ja ranskaksi, koska osan häiriköistä arveltiin olevan keskieuropalaisia rallituristeja.

Yleisö reagoi hyvin heti ja tilanne oli jo parempi Talviaisen (EK 20) erikoiskokeella. Ouninpohjassa (EK 21) ei sitten ollut enää mitään ongelmia, Lampinen kuivaili ukaasinsa vaikutuksia.

Ensi vuodeksi meidän täytyy parantaa yleisön suuntaan mene-

vää informaatiota. Sen lisäksi turvalliset katselupaikat täytyy tehdä niin houkutteleviksi, että yleisö menee ja pysyy siellä, Lampinen kaavaili.

Kärkipään kuljettajilla ei ollut ongelmia yleisön kanssa, mutta kärjen takana minuutin välein liikkuneilla kilpailijoilla oli paikoin huonoja kokemuksia.

Osa teistä meni keuhkoon kuntoon

Rallin toinen keskustelun aihe tänä vuonna olivat ne reitin ja erityisesti ensimmäisen päivän erikoiskokeet, jotka ajettiin kahteen kertaan.

Vaikka kärkilähtäjät tekivät osin toisella kierroksella jopa kovempia aikoja kuin ensimmäisel-

lä, teiden kunnosta käytiin kovaa ja jälkipään lähtijöiden osalta myös erittäin kriittistä keskustelua.

Minun henkilökohtainen mielipiteeni on, että osa erikoiskokeista meni yllättävän huonoon kuntoon. Tosin se vaihteli. Perjantaina Lankamaa meni huonoksi, mutta Laukaa pysyi hyvänä, Lampinen arvioi.

Myös reitin pismipien erikoiskokeiden mielekkyyttä täytyy jatkossa punnita tämän vuoden kokemusten perusteella.

Ensi vuodeksi Suomen MM-rallin osanottajamäärä putoaa 90:een.

Kotimaiset kilpailijat valitaan oman maansa MM-tapahtumaan syksyllä kehiteltävän rankingjärjestelmän perusteella.

Tulokset

Lopputulokset

Rallin MM-sarjan kilpailu 9/14, Suomen MM-ralli:
Lopputulokset, 21/21 erikoiskokeita:
1) Marcus Grönholm/Timo Rautiainen Peugeot 3.23.12,8, 2) Richard Burns Britannia, Subaru jäljessä 25,0 sekuntia, 3) Colin McRae Britannia, Ford -32,3, 4) Harri Rovanperä/Risto Pietiläinen Peugeot -33,9, 5) Markko Martin Viro, Subaru -117,9, 6) Carlos Sainz Espanja, Ford -1.40.5,7) Petter Solberg Norja, Subaru -2.39,6, 8) Sebastian Lindholm/Timo Hantunen Peugeot -2.44,6, 9) Pasi Hagström/Tero Gardemeister Toyota -5.01,2, 10) Freddy Loix Belgia, Mitsubishi -5.05,4.
11) Janne Tuohino/Petri Vihavainen Toyota -5.52,1, 12) Kenneth Eriksson Ruotsi, Hyundai -6.46,4, 13) Alister McRae Britannia, Hyundai -7.26,6, 14) Gilles Panizzi Ranska, Peugeot -7.29,1, 15) Armin Schwartz Saksa, Skoda -9.02,2, 16) Markku Alen/Iikka Riiipinen Ford -10.48,0, 17) Neil Wearden Britannia, Peugeot -11.51,8, 18) Bruno Thiry Belgia, Skoda -11.59,8, 19) Jouni Ahvenlampi/Teppo Leino Toyota -12.55,1, 20) Hamed al Wahaibi Oman, Subaru -12.55,9.
...22) Stig Blomqvist Ruotsi, Skoda -15.46,6, 23) Tapio Laukkonen Volkswagen -17.16,2, 24) Jani Pirttinen Volkswagen -20.59,1, 27) Kaj Kuistila Mitsubishi (N) -22.47,0.

Nyhtymän lopputulokset: 1) Marcus Ligato Argentiina, Mitsubishi 3.44.36,2 (kokonaiskilpailun 25:s, -21.23,4 kärjestä), 2) Gabriel Pozzo Argentiina, Mitsubishi -49,4 (26:s, -22.12,8), 3) Kaj Kuistila/Kari Jokinen Mitsubishi -1.23,6 (27:s, -22.7,0), 4) Jukka Ketomäki/Jani Laaksonen Mitsubishi -5.23,3 (29:s, -26.46,7), 5) Ari Laivola/Markku Laakso Mitsubishi -5.53,1 (30:s, -27.26,5).
Kuljettajien MM-pisteet: 1) Tommi Mäkinen Mitsubishi 40, 2) Colin McRae 34, 3) Sainz 27, 4) Rovanperä 23, 5) Burns 21, 6) Grönholm ja Francois Delecour Ranska, Ford 14, 8) Didier Aurioi Ranska, Peugeot 10, 9) Loix ja Solberg 9, 11) Schwarz 7, 12) Panizzi ja Thomas Rådström Ruotsi 6, 14) Toni Gardemeister 5, 15) Toshihiro Arai Japani 3.

Valmistajien MM-pisteet: 1) Ford ja Mitsubishi 66, 3) Peugeot 39, 4) Subaru 35, 5) Skoda 15, 6) Hyundai 10.
Seuraava kilpailu: 20.-23.9. Uuden-Seelannin ralli.

Kilpailun johdossa: EK1-2 Harri Rovanperä, EK3-7 Marcus Grönholm, EK8-9 Richard Burns, EK10-21 Grönholm.
Erikoiskokeiden pohjaajat: EK1 Rovanperä, EK2 Grönholm, EK3 Grönholm, EK4 Burns, EK5 Grönholm, EK6 Grönholm, EK7 Burns, EK8 Markko Martin, EK9 Sainz ja Solberg, EK10 Grönholm, EK11 Rovanperä, EK12 Sainz, EK13 Rovanperä, EK14 McRae, EK15 Rovanperä, EK16 Rovanperä, EK17 McRae, EK18 Grönholm, EK19 Burns, EK20 Rovanperä, EK21 Burns.

Ek 20 Moksi-Leustu (40,84 km)

1) Burns 20.52,2, 2) McRae -5,5, 3) Grönholm -9,6, 4) Sainz -16,6, 5) Rovanperä -17,9, 6) Martin -18,6, 7) Lindholm -24,1, 8) Solberg -26,0, 9) Loix -30,5, 10) Eriksson -36,5.

Ek 20 Talviainen 2 (30,30 km)

1) Rovanperä 14.53,6, 2) McRae -3,6, 3) Solberg -4,0, 4) Burns -6,1, 5) Martin -7,7, 6) Grönholm ja Sainz -7,9, 8) Lindholm -11,6, 9) Gardemeister -13,8, 10) Hagström -18,4.

Ek 21 Ouninpohja 2 (25,20 km)

1) Burns 11.43,6, 2) McRae -0,6, 3) Grönholm -1,9, 4) Solberg -2,3, 5) Martin -3,7, 6) Lindholm -4,4, 7) Sainz -8,0, 8) Hagström -8,6, 9) Tuohino -13,8, 10) Eriksson -17,0, ...13) Rovanperä -21,2.

Keskeyttäneitä

Tärkeimmät keskeytykset: Tommi Mäkinen EK1 (alaturvaväri), Didier Aurioi EK14 (jousitus), Jani Paasonen EK14 (ulosajo), Jukka Kangas EK16 (garrto), Francois Delecour EK19 (tekniinen vika), Toni Gardemeister EK21 (ulosajo), Jouko Puhakka EK19 (öljynpaineet), Juuso Pykälistö EK19 (ulosajo).
Summittaina keskeyttäneitä: No 20 Vinta EK 20 (rengasrikko), no 39 Ampuja EK 19 (jousitus), no 45 Ippiti EK19 (ulosajo), no 59 Rousselot FRA EK 19 (tekniinen vika), no 68 Ceccato ITA EK 19 (tekniinen vika), no 71 Duval BEL EK 19 (tekniinen vika), no 73 Chemin ITA EK 19 (ulosajo), no 76 Salo EK 19 (tekniinen vika), no 86 Perälä EK 19 (ulosajo), no 87 Rintamo EK 19 (tekniinen vika), no 93 Polto EK 19 (tekniinen vika), no 103 Miettinen EK 20 (tekniinen vika), no 111 Colson BEL EK 20 (kaato), no 119 Betti ITA (tekniinen vika), no 115 Alessandro ITA EK 19 (tekniinen vika), no 136 Sipilä EK 19 (tekniinen vika).

N-ryhmässä jymy-yllätys: kaksoisvoitto Argentiinaan

■ Suomen ässien autot eivät kestäneet sunnuntain kinttupolkua.

HALLI
Joni Malkamäki

Rallin päätöspäivän ensimmäinen erikoiskoe Moksi-Leustu aiheutti N-ryhmän kärjessä todellisen suomalaiskadon. Kilpailun pisin, yli 40 kilometrin taival, kului loppupäästä huonoon kuntoon, eivätkä kärkitastelua käyneet suomalaiset maltaneet ajaa urien ja kivien seassa riittävän maltillisesti.

Ryhmän kaksoisvoitto lipui yllättäen Argentiinaan. Nopein oli pari Marcos Ligato / Ruben Garcia ennen saman tallin Mitsua ohjastanut Gabriel Pozzoa. Paras suomalainen, Kaj Kuistila oli kolmas runsaan minuutin Ligatoa perässä.

Liian kovaa huonolla tiellä

Aamun kärki: Ampuja-Ipati-Puhakka rikkoivat kaikki autonsa ja keskeyttivät. Ampuja tärytti pyörän kiveen sillä seurauksella, että tukivarsi rikkoontui ja vanne taitui auton alle. Ipati syöksyi ulos tieltä ja Puhakan autosta hävisivät oljynpaineet. Pohja oli ilmeisesti osunut maakiveen.

Seitsemän kilometriä ennen maalia öljyvalo syttyi ja paineet katosivat. Voi olla, että pohja sai kolhuun. Ei viitsitty rikkoa konetta joten homma jäi siihen, Puhakka kertoi vihaisena.

Tie oli niin huonossa kunnossa, ettei tällaisissa pitäisi ajaa. Tämän vuoden kisassa parsiittiin autoa kasaan enemmän kuin koskaan. Tällaiset kinttupolut eivät kestä ajaa kahteen kertaan, Puhakka kritisoi.

Kun Juha Salo vielä teloi öljynlaaduttimensa kiveen ja keskeytti, oltiin Moksi-Leuston maalisissa ihmeissä. Argentiinalaiset siirtyivät kaksoisjohtoon, joka piti maaliin saakka.

SAMI KERO

Marcos Ligato, 23, yllätti itsensäkin. Ensimmäinen yritys Jyväskylän MM-rallissa toi heti ryhmävoiton.

Ligato pääsi ajamaan kotosella

Tämä on aivan uskomatonta. Olen ensimmäistä kertaa Suomen MM-rallissa ja heti voitto, Ligato, 23, riemuksi.

Ehkä tämä johtuu osittain siitä, että minulla on paljon kokemusta huonokuntoisista sorateistä Argentiinasta. Tiet ovat siellä kuitenkin leveämpiä ja paljon hitaampia. Ajamme kisoissa kolmos- ja nelosvaihteilla. Täällä mennään kotosella. Mahtava kokemus, kolmanneksi N-ryhmän MM-sarjassa noussut nuorukainen kehui.

Lähes yhtä ihmeissään rallin tuloksesta oli kolmanneksi ajanut Kaj Kuistila, 30. Ensimmäisen päivän ohjastanut merkittävä turkulaiselle lähes neljä minuuttia, joten haave palkintokorokkeista oli mennyt.

Heti ensimmäisellä pätkällä

oli jarrururheita. Illalla etutolpa väänäytyi ja vielä rengasrikko, Kuistila luulteli. Ilman ongelmia tämä olisi näyttänyt vielä paljon paremmalta.

Sunnuntaina Mitsubishi kehäsi kuin kissa, mutta ero argentiinalaisiin oli venähtänyt niin suureksi, ettei neljä kertaa aikaisemmin Suurajot keskeyttäneet Kuistila hyökännyt enää tosisaan.

Loppupätkät tulittiin varovasti. Siinä oli pahoja teitä, joilla olisi voinut sattuuta mitä tahansa. Varmisteluaktiikka oli tällä kertaa ainoa oikea. Massiivisten alkuvaikeuksien jälkeen kisan loppulos oli kuin lottovoitto, Kuistila summasi.

N-ryhmän MM-sarjaa johtava ylivoihaisesti toiseksi sijoittunut Pozzo. Hän on kerännyt 53 pistettä. Toisena jatkaa Uruguayn Gustavo Trelles (26). Ligatolla on kasassa 22 pistettä.

"Aijajajajai. Huh huh."

■ Alenilla vaiherikkaat Suurajot. "Riipiseltä irtos kaks hammasta."

HALLI
Tuomas Heikkilä

Aijajajajai. Huh huh. Näin kommentoi helmikuista 50-vuotispäiväänsä elokuuisissa Suurajoissa juhlistanut Markku Alen 26. kertansa Keski-Suomen soraränneissä.

Alkajaisiksi. Sitten 19 MM-rallia voituttanut veteraani avasi tunnetusti vuolaan sanaisen arkkunsa.

Tokavikalla (toiseksi viimeinen erikoiskoe Talviainen) näytti aika huonolta. Että me jäädiään sinne kun jäi kutonon päälle eikä muita vaihteita löytynyt. Lähden silti yrittämään ja pelkäsin, että joku ajaa mun yli, Alen selviteli.

Auto meinas sammua väkisin ja meinas kytkin palaa yhdessä risteyksessä, hän kertasi.

SAMI KERO

Markku Alen palaisi mielellään suurajoreitille vielä kerran jos saisi jostain uudenman auton.

"Tunkilla hakattiin vaihteita päälle"

Alen ja kartanlukijansa Ilkka Riiipinen selvisivät kuitenkin Talviaisen maaliin. Vaihdelatikka vietti edelleen kankkäränkkä-päivää ja vaati reipasotteisia toimenpiteitä.

Tunkilla hakattiin vaihteita päälle. Soitettiin huoltoon ja kysyttiin, että miten me voidaan vaihtaa vaihteita manuaalisesti. Ne neuvo meitä ja me vaihdettiin todellakin manuaalisesti, Alen revitti.

Ja alkoihan niitä pykälää löytä.

Löydettiin kuule tota noin... me oltiin kutosella, niin sitten me löydettiin vitonen. Sitten kun uudestaan lähettiin liikkeelle saatiin nelonen ja sitten löydettiin kolmonen. Ylöspäin vaihteet toimi, mutta alaspäin piti hakata tunkilla, veteraani nauratti toimittajajoukkoa.

Alen viihtyi reitillä 3.34.00,8 ja hävisi Marcus Grönholmille 10 minuuttia ja 48 sekuntia. Kun

nuorempia tippui edeltä pois, nousi legendan sijoitus tasaisen varmasti. Perjantain jälkeen Alen oli 23:s, lauantaia 20:s ja lopputuloksissa 16:s.

Maksimikokemus. Aivan uskomatonta. Yleisö oli joka pätkällä aivan mielettömästi mukana. Kun auto pelaa niin on makea lataa, Alen hehkutti.

"Nää autot menee kuin kamelit"

Yhteensä lähes 1700:n kilometrin pituisella suurajoreitillä ehti kokeneemmallekin kuskille sattuua yhtä sun toista.
- Perjantaina vedettiin yhteen vastamäkeen. Nyt on Riipiseltä kaks hammasta irti. Se uskalsi vasta äsken kertoa siitä, Alen murjaisi viimeisessä huollossa.
- Kuulemma hammaslääkäri-reissu luovassa huomenna.
Vuoden 1999 -malliseen Ford Escort WRC:hen Alen oli tyytyväinen.

Ihan mietön auto. Sen takia

oli välillä pätkäajat huonoja kun meillä luki nuotissa että hyppy, mutta me ei hypättä ikinä. Vanhoissa B-ryhmäläisissä oli lyhyet jousut ja nehan oli koko ajan ilmassa. Eihän nää nykyiset hyppeä, ne menee kuin kamelit. Tai jos hypätään, niin se on sitten ihan maadoton loikka.

"Ei kuhmun kuhmuu"

Ja show jatkui.
- Kattokaa nyt. Auto vieläkin ehjä. Ei kuhmun kuhmuu, vaan voimansiirto tempuili. Riipinenkin oli ihmeissään.
- Mies jaksoi yllättävän hyvin. Mä oon ajanu paljon Harleylla, luulen että se on auttanut. En joutunut ollenkaan urheilujuomaa. Sitä on joskus tullut vedettyä liikaakin. Nyt vedin ihan hedelmiä ja mineraalivettä, Alen selvitteli.

Tule Alen Ruotsiin, yrittämään, haastoi toiseksi jäänyt Stig

HALLI
Tuomas Heikkilä

Yli 50-vuotiaiden WRC-autolla ajavien miesten sarjassa Skoda-kuski Stig Blomqvist, 55, sijoittui toiseksi viisi minuuttia Markku Alenia hitaampana.
- Ihan okei. Ei isoja ongelmia missään vaiheessa. Pieniä vähän, mutta se kai kuuluu asiaan, kolmekymmentä vuotta sitten Suurajot voitettiin Blomqvistin kitytti. Kokonaiskilpailussa Blomqvist oli 22:s.
- Ajoin täällä nyt yhdeksänentoista kerran. Viimeksi oli mukana vuonna 1992. Ollist ollut mukavana käydä Jyväskylässä useamminkin.
- Tapio Alenille ei harmittanut. - No joo. Markulla on täällä

kotikenttätietu, vaikka hänkin on ollut pitkäään pois. Mutta Markku voi tulla Ruotsiin ralliin yrittämään. Siellä voitan hänet varmasti. Blomqvist varmisti.

Skoda Octavia osoittautui Suurajossa kohtuullisen luotettavaksi menopeliksi. Tehtaan kolmesta autosta jokainen selvisi maaliin saakka. Armin Schwarz oli viidestoista ja Bruno Thiry kahdeksastoista.

Huipputalleja olemme vielä jäljessä, läksyjä on tehtävä. Mutta auto on vahva, se kehittyi vielä, Blomqvist analysoi.

Ensimmäisen kerran Blomqvist rallasi Jyväskylässä 36 vuotta sitten. Monet nykyhuiput eivät olleet silloin vielä edes syntyneet! Tänä vuonna konkari on kierrellyt MM-ralleja N-ryhmän

SAMI KERO

Stig Blomqvist ja hänen venezuelalainen kartanlukijansa Ana Goni ohjastivat Skoda Octavia WRC Evo 2:n yleiskilpailun 22. sijalle.

Mitsubishiilla. Mutta kauanko "vanha" vielä jaksaa?

- You'll never know, totesi Stig Blomqvist arvoituksellisesti.